

ANALÝZA

29. 10. 2012

POSTAVENÍ ČESKÉHO TRHU PRÁCE V RÁMCI EU

Pravidelná analýza trhu práce se zaměřuje na mezinárodní srovnání indikátorů strategie zaměstnanosti - Evropa 2020. Ta má v horizontu této dekády za cíl zvýšení míry zaměstnanosti osob ve věku 20-64 let na 75 % a zvýšení počtu vysokoškolsky vzdělaných lidí ve věku 30-34 let nejméně na 40 %. Druhá část analýzy je věnována nezaměstnanosti a dlouhodobé nezaměstnanosti na evropském trhu práce.

Plnění kritérií zaměstnanosti podle strategie Evropa 2020

Míra zaměstnanosti ve věkové skupině 20-64 let dosahovala ve 2. čtvrtletí 2012 v zemích EU27 68,7 %. V průběhu sledovaného roku se státy EU hranici 75 % mírně vzdálily (pokles o 0,2 p. b.) v důsledku snížení zaměstnanosti mužů. I navzdory tomuto poklesu však zaostávala míra zaměstnanosti žen, která se ve sledovaném období nezměnila, za mírou zaměstnanosti mužů o více než 12 p. b.

Při pohledu na první tabulku seřazenou od nejvyšších hodnot k nejnižším, je zřejmé, že vysoká míra zaměstnanosti byla v severovýchodních státech a v zemích západní Evropy. S výjimkou Dánska, se zaměstnanost ve všech těchto státech meziročně dokonce zvýšila. Nejvyšší úroveň zaměstnanosti byla ve Švédsku (ve 2. čtvrtletí 2012 to bylo 80,4 %). V této zemi byla jak nejvyšší míra zaměstnanosti žen (77,7 %), tak i mužů (83,0 %). Počet států, které překonaly hranici 75 %, se oproti minulému čtvrtletí zvýšil na pět. Ke zmiňovanému Švédsku, dále Nizozemsku, Německu a Dánsku se přidalo i Rakousko, které požadovanou hranici překonalo o 0,9 p. b. Největší propad míry zaměstnanosti o 5,2 p. b. lze opět pozorovat v Řecku, kde byla zároveň i nejnižší míra zaměstnanosti ze všech zemí EU27, a to 55,7 %. Region Jižní Evropy se celkově vyznačuje nízkou zaměstnaností. Relativní mírné oživení zaměstnanosti lze naopak pozorovat v pobaltských zemích. Především v Estonsku došlo vůbec k nejvyššímu nárůstu míry zaměstnanosti ze všech států EU27 (nárůst o 2,6 p. b.)

V České republice se míra zaměstnanosti meziročně zvýšila o 0,6 p. b. Ve sledovaném období se míra zaměstnanosti žen zvýšila výrazněji (nárůst o 0,9 p. b.) než mužů (nárůst o 0,2 p. b.). Kromě zmiňovaných zemí s nejvyšší mírou zaměstnanosti v EU27, byla vyšší míra zaměstnanosti než v České republice ještě v Estonsku, Finsku a ve Velké Británii, čímž Česká republika obhájila 9. místo v žebříčku EU27. Míra zaměstnanosti v ČR tak převyšovala průměr EU27 o 2,8 p. b. Ze sousedních států byla nejvyšší míra zaměstnanosti v Německu (78,8 %), nejnižší byla těsně za Slovenskem (65,2 %) v Polsku (65,1 %).

ANALÝZA
Míra zaměstnanosti 20-64letých v členských zemích EU (v %)

Země	2. čtvrtletí 2012			Rozdíl v p.b. 2.Q 2012-2.Q 2011		
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy
Švédsko	80,4	83,0	77,7	0,1	-0,2	0,3
Nizozemsko	77,2	82,6	71,8	0,4	0,3	0,5
Německo	76,8	81,9	71,6	0,4	0,4	0,4
Rakousko	75,9	81,4	70,5	0,4	0,1	0,8
Dánsko	75,5	78,3	72,7	-0,3	-0,7	0,0
Finsko	74,6	76,3	72,9	0,2	-0,2	0,7
Spojené království	74,0	79,9	68,1	0,4	0,5	0,3
Estonsko	72,2	74,4	70,3	2,6	2,1	3,1
Česká republika	71,5	80,3	62,5	0,6	0,2	0,9
Lucembursko	71,5	79,0	63,8	2,2	1,7	2,7
Kypr	70,7	76,8	65,2	-4,2	-4,8	-3,1
Francie	69,6	74,1	65,3	0,1	-0,1	0,3
Litva	69,2	69,8	68,6	1,9	2,2	1,6
EU 27	68,7	74,8	62,6	-0,2	-0,5	0,0
Slovinsko	68,1	71,4	64,6	-0,5	-0,5	-0,5
Lotyšsko	67,5	69,5	65,6	0,5	1,6	-0,5
Belgie	67,2	73,2	61,2	-0,8	-0,6	-0,9
Portugalsko	67,2	70,7	63,8	-2,6	-3,2	-1,9
Slovensko	65,2	72,8	57,6	0,0	0,0	-0,1
Polsko	65,1	72,5	57,9	0,2	0,3	0,2
Rumunsko	64,3	71,7	57,0	1,2	1,7	0,7
Irsko	64,1	68,5	59,8	-0,3	-0,2	-0,4
Bulharsko	62,6	65,4	59,8	-0,8	-0,9	-0,8
Malta	62,6	78,2	46,7	1,2	-0,9	3,4
Maďarsko	62,1	67,9	56,5	1,4	1,1	1,6
Itálie	61,3	71,9	50,9	-0,2	-1,1	0,8
Španělsko	59,6	64,8	54,5	-2,7	-3,3	-1,9
Řecko	55,7	65,8	45,5	-5,2	-6,5	-3,9

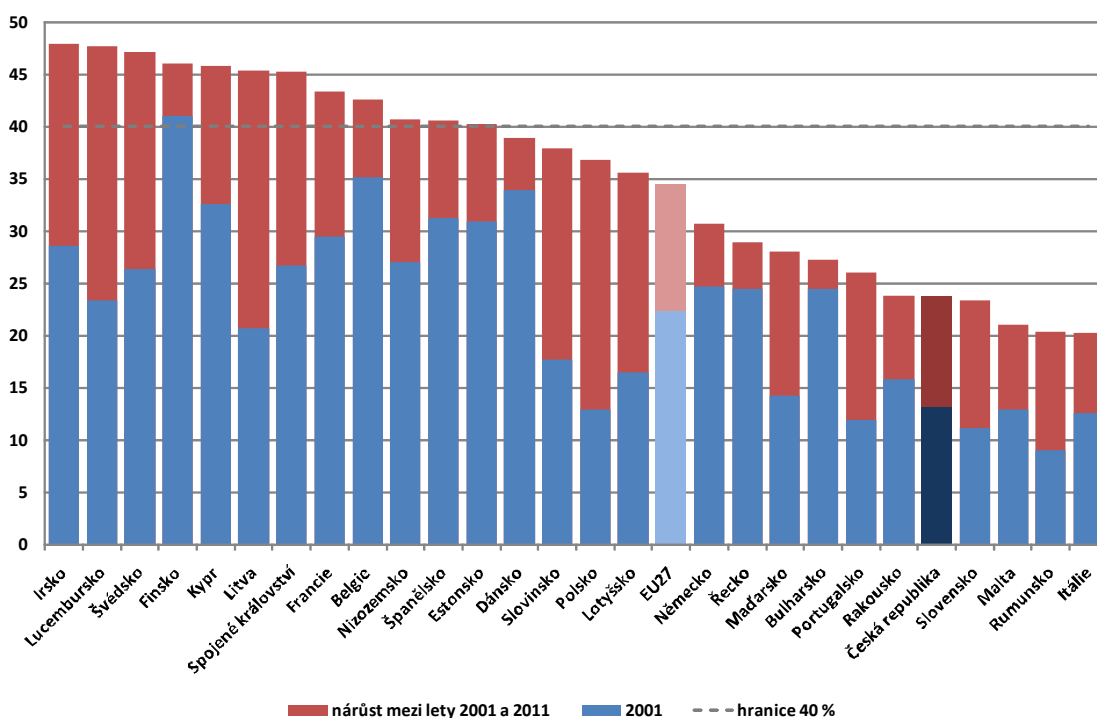
Zdroj: Eurostat.

Podíl vysokoškolsky vzdělaných lidí je důležitým indikátorem z pohledu trhu práce. Vyšší vzdělání zabezpečuje lepší uplatnění na pracovním trhu. Ačkoliv došlo mezi lety 2001 a 2011 ke zvýšení podílu vysokoškolsky vzdělaných osob v ČR až o 10,7 p. b., podle výsledků za 2. čtvrtletí 2012 se s dosaženým podílem 25,2 % zařazujeme mezi země s nejnižší úrovní podílu vysokoškolsky vzdělaných lidí ve věku 30 – 34 let. Nejvyšší nárůst osob, které mají vysokoškolské vzdělání lze ve sledovaném období pozorovat v Litvě, Lucembursku a v Polsku. Pak následuje skupina pěti zemí (Švédsko, Slovinsko, Irsko, Lotyšsko, Velká Británie), ve kterých se podíl vysokoškolsky vzdělaných lidí ve věku 30 – 34 let zvýšil o hodnoty kolem

ANALÝZA

20 p. b. Důvodem zvyšujícího se podílu osob s vysokoškolským vzděláním v dané věkové skupině je, že mladí lidé prodlužují svou ekonomickou neaktivitu a stále více je pro ně výhodnější investovat do vzdělání v očekávání lepšího uplatnění na trhu práce.

Srovnání podílu vysokoškolsky vzdělaných lidí ve věku 30-34 let mezi lety 2001 a 2011 v členských zemích EU

Zdroj: Eurostat

Hůř než v ČR byly ve 2. čtvrtletí 2012 na tom pouze Bulharsko, Slovensko, Malta, Rumunsko a Itálie. Požadovanou hranici 40 % splňuje celkem 12 zemí. Těsně pod touto hranicí (o 0,2 p. b.) skončilo Estonsko. Vysoký podíl osob s vysokoškolským vzděláním mají severské země a státy západní Evropy. Ze sousedních států se nad úroveň EU27 (35,5 %) pohybuje pouze Polsko s 39,3 %. Pod úroveň EU27 je pak Německo (31,4 %), Rakousko (26,3 %) a již zmíněné Slovensko (23,5 %).

ANALÝZA

Podíl vysokoškolsky vzdělaných lidí ve věku 30-34 let (v %)

Země	Vysokoškolské vzdělání (ISCED 5,6) 2.Q 2012		
	celkem	muži	ženy
Lucembursko	51,2	56,4	45,9
Kypr	50,4	43,2	56,8
Irsko	50,0	43,2	56,5
Švédsko	48,4	42,6	54,4
Litva	46,4	39,4	53,8
Spojené království	46,1	42,4	49,8
Finsko	44,9	34,9	55,2
Francie	44,1	38,5	49,6
Belgie	44,1	35,9	52,4
Nizozemsko	41,3	39,5	43,1
Španělsko	40,5	35,4	45,8
Dánsko	40,2	34,2	46,3
Estonsko	39,8	25,1	54,8
Polsko	39,3	32,0	46,8
Slovinsko	39,1	29,7	49,0
EU 27	35,5	31,2	39,9
Lotyšsko	33,8	23,2	44,3
Německo	31,4	29,9	33,1
Řecko	31,1	28,2	34,0
Maďarsko	29,8	24,7	35,3
Portugalsko	26,6	24,5	28,8
Rakousko	26,3	26,5	26,2
Česká republika	25,2	22,4	28,1
Bulharsko	24,9	19,7	30,4
Slovensko	23,5	19,8	27,3
Malta	22,2	23,7	20,9
Rumunsko	21,4	19,6	23,3
Itálie	21,0	16,6	25,4

Zdroj: Eurostat.

Nezaměstnanost

Obecná míra nezaměstnanosti se v České republice dlouhodobě udržuje pod průměrem zemí EU27. Za 2. čtvrtletí 2012 byl rozdíl mezi ČR a EU27 3,6 p. b. Při relativně nízké míře nezaměstnanosti mužů je v České republice pod průměrem i míra nezaměstnanosti žen. Mezi státy EU27 s nejnižší mírou nezaměstnanosti se řadí Německo, Nizozemsko, Rakousko a Lucembursko, kde byla míra nezaměstnanosti ve 2. čtvrtletí 2012 vůbec nejnižší a dosahovala

ANALÝZA

4,0 %. V porovnání s dalšími sousedními státy byla míra nezaměstnanosti výrazně vyšší na Slovensku (13,7 %), vyšší byla i v Polsku (10,0 %).

Míra nezaměstnanosti 15-64letých v členských zemích EU

Země	2. čtvrtletí 2012			Rozdíl v p.b. 2.Q 2012 - 2.Q 2011		
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy
Španělsko	24,8	24,7	24,9	3,8	4,0	3,5
Řecko	23,8	21,0	27,5	7,2	7,1	7,3
Lotyšsko	16,4	17,4	15,5	-0,1	-1,9	1,9
Portugalsko	15,7	16,0	15,5	2,9	3,4	2,6
Irsko	15,0	18,3	11,1	0,4	0,3	0,6
Slovensko	13,7	13,4	14,1	0,5	-0,1	1,3
Litva	13,6	15,6	11,5	-2,3	-3,2	-1,5
Bulharsko	12,4	13,8	10,8	1,1	1,4	0,8
Kypr	11,5	12,5	10,5	4,2	5,0	3,4
Maďarsko	10,9	11,5	10,3	0,0	0,7	-0,6
Itálie	10,6	10,0	11,5	2,7	3,0	2,4
Estonsko	10,5	11,8	9,1	-3,1	-2,5	-3,8
EU 27	10,4	10,4	10,3	1,0	1,0	0,8
Polsko	10,0	9,3	10,9	0,4	0,2	0,7
Francie	9,4	9,3	9,6	0,7	0,9	0,4
Finsko	8,8	9,6	8,0	-0,2	0,0	-0,3
Švédsko	8,5	8,7	8,2	0,1	0,3	-0,2
Slovinsko	8,3	7,8	8,9	0,5	-0,3	1,4
Spojené království	8,0	8,5	7,4	0,1	-0,1	0,2
Dánsko	7,9	8,0	7,9	0,4	0,2	0,8
Rumunsko	7,2	7,8	6,4	-0,3	0,1	-0,8
Belgie	7,0	6,9	7,2	0,4	0,4	0,5
Česká republika	6,8	5,8	8,0	0,0	-0,1	0,0
Malta	6,6	6,6	6,6	-0,2	0,0	-0,5
Německo	5,5	5,7	5,2	-0,5	-0,6	-0,3
Nizozemsko	5,1	5,1	5,1	0,9	0,8	1,0
Rakousko	4,3	4,6	4,1	0,2	0,5	0,0
Lucembursko	4,0	3,4	4,8	-1,3	-1,0	-1,7

Zdroj: Eurostat.

Míra nezaměstnanosti se nadále udržuje na vysokých hodnotách zejména v jižních státech Evropy a v pobaltském regionu. Ve Španělsku tak ve 2. čtvrtletí 2012 dosáhla nejvyšší úrovně v rámci EU27, a to 24,8 %. Výrazný meziroční nárůst až o 7,2 p. b. zaznamenalo Řecko, kde podobně výrazně narostla míra nezaměstnanosti mužů (7,1 p. b.) i žen (7,3 p. b.).

ANALÝZA

Při všeobecném růstu nezaměstnanosti se zhoršil i další strukturální ukazatel Eurostatu podíl dlouhodobě nezaměstnaných (1 rok a déle) na celkové nezaměstnanosti. Za úhrn členských zemí se zvýšil meziročně až o 1,4 p. b. na 44,4 %. V České republice se podíl dlouhodobě nezaměstnaných meziročně zvýšil o 5,3 p. b., čímž jsme se dostali na úroveň evropského průměru. Nejhorší situace je nadále na Slovensku (podíl 66,5 %), nejlepší naopak ve Švédsku (podíl pouze 16,3 %).

Podíl osob nezaměstnaných 1 rok a déle na celkovém počtu nezaměstnaných ve věku 15-64 let (v %)

Země	2. čtvrtletí 2012			Rozdíl v p.b. 2.Q 2012-2.Q 2011		
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy
Švédsko	16,3	17,6	14,8	-0,8	-1,4	-0,2
Finsko	19,4	22,0	16,0	0,6	0,5	0,6
Rakousko	24,4	24,6	24,2	-2,6	-3,2	-1,8
Dánsko	27,3	27,2	27,4	0,4	-3,3	4,9
Kypr	28,4	30,3	25,8	11,4	16,9	4,4
Lucembursko	29,7	30,7	28,8	-6,4	-13,7	-0,1
Nizozemsko	35,1	34,6	35,6	0,3	-2,2	3,2
Spojené království	35,1	38,7	30,4	1,2	0,0	3,2
Polsko	40,9	39,5	42,3	3,7	4,1	3,1
Francie	41,2	41,8	40,5	-0,4	-0,2	-0,8
Španělsko	44,0	42,8	45,5	3,1	3,4	2,8
EU 27	44,4	44,5	44,4	1,4	1,1	2,0
Česká republika	44,4	44,6	44,2	5,3	6,1	4,5
Belgie	44,5	46,7	42,0	-3,7	-1,0	-6,8
Maďarsko	45,3	44,9	45,8	-4,3	-4,2	-4,5
Rumunsko	45,7	45,7	45,6	4,0	3,8	4,1
Německo	46,8	48,6	44,5	-1,9	-2,1	-1,4
Portugalsko	47,6	47,9	47,4	-3,1	-0,7	-5,6
Slovinsko	48,0	46,4	49,6	3,0	-0,7	7,3
Malta	48,1	56,4	.	4,3	3,5	.
Litva	48,2	47,6	49,1	-3,4	-4,9	-1,1
Estonsko	52,0	51,3	52,8	-3,3	-9,7	3,7
Itálie	53,7	51,5	56,3	0,1	-1,4	2,1
Lotyšsko	54,2	55,8	52,4	0,0	-1,7	2,9
Bulharsko	55,6	55,9	55,1	-1,0	-1,0	-1,2
Řecko	57,2	54,3	60,2	8,1	9,8	6,8
Irsko	63,3	68,8	52,1	6,2	6,7	5,3
Slovensko	66,5	68,1	64,6	-2,4	-1,5	-3,4

Zdroj: Eurostat.

ANALÝZA

Oddělení pracovních sil, migrace a rovných příležitostí

Český statistický úřad

Kontaktní osoba:

Ing. Lukáš Savko

Tel. 274 052 183

E-mail: lukas.savko@czso.cz